

Охорона культурної спадщини:

анотований бібліографічний список

2025. – Вип. 4. – 52 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. Ароян А. До історії створення будівлі Полтавського губернського земства [Електронний ресурс] / Артур Ароян, Оксана Сулима // Укр. акад. мистецтва : зб. наук. пр. – Київ, 2024. – Вип. 35. – С. 9-16. *Мета статті - проаналізувати передумови й обставини зведення будівлі Полтавського губернського земства – першої пам'ятки українського архітектурного модерну, яка означила відродження української культури на початку XX ст. Визначено вплив діяльності архітектора-художника В. Кричевського на організацію нових і розвиток існуючих художньо-промислових виробництв, залучення освітніх установ до розробки декоративного оздоблення будівель. Зазначено, що В. Кричевський поєднав прогресивні європейські мистецькі тенденції з традиційними формами і орнаментами Наддніпрянщини, створивши актуальний і значущий за своїм подальшим впливом громадський простір. Створення будівлі, застосовані там архітектурно-художні прийоми визначили подальший розвиток українського архітектурного модерну.* Текст:

<https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam/article/view/72/65>

2. Археологи досліджують скельний монастир у селі Оксанівка на Вінниччині [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 31 берез. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що у селі Оксанівка на Вінниччині археологи досліджують скельний монастир XI - XVII ст., який є пам'яткою культурної спадщини місцевого значення. За словами старшого наукового співробітника державного підприємства Науково-дослідний центр «Охоронна археологічна служба України» Павла Нечитайла, метою*

досліджень є моніторинг наскельних зображень та приміщень, перевірка їх стану у порівнянні з 2013 р., дослідження схилу під печерами та залишками приміщень, аби знайти культурний шар та речі, пов'язані зі штучними приміщеннями і наскельними зображеннями. А також додаткова фотофіксація приміщень та наскельних зображень, топозйомка окремих об'єктів для того, щоб видати монографію-фотоальбом, присвячену оксанівському скельно-печерному комплексу. Оксанівські печери в урвищах на лівому березі Дністра виявили ще у другій половині XIX ст. У них знайдені різночасові петрогліфи – від епохи бронзи до пізнього середньовіччя – та залишки мегалітичних конструкцій біля печер і підйомний матеріал епохи палеоліту. А на початку 2000-их науковці віднайшли там залишки печерної церкви XVII ст. – монастиря-фортеці. Це унікальна пам'ятка культової та оборонної скельної архітектури. Текст: https://risu.ua/arheologi-doslidzhuyut-skelnij-monastir-u-seli-oksanivka-na-vinnichchini_n155126

3. Афоніна О. Коди історії театрального-декораційного мистецтва в музейних колекціях Закарпаття [Електронний ресурс] / Олена Афоніна // Вісн. держ. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 4. – С. 148-155. У результаті знайомства з окремими експонатами музейних колекцій Закарпаття вказано, що до кодів історії зі всіма ознаками інформаційного забезпечення, можна віднести: визначну музейну споруду – Ужгородський замок, який зберіг пам'ять про минулі події регіону; інституції, що підтримують національну пам'ять та ідентичність у процесі вивчення, збереження і збирання колекцій з артефактів як витворів мистецтва (Закарпатський обласний художній музей ім. Й. Бокшая; філіали: Меморіальний-будинок музей народного художника України А. Коцьки, Меморіальний-будинок музей народного художника України Ф. Манайла; Закарпатський обласний краєзнавчий музей імені Т. Легоцького); видатні колективи з функціями відтворення історичного минулого і сучасності (Закарпатський народний хор; Закарпатський обласний український музично-драматичний театр); представників мистецтва які зробили внесок

у розвиток культурної спадщини; артефакти з колекцій музею, в яких зановована історія і сучасність регіону (костюми різних місцевостей Закарпаття тощо).

Текст:

<https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/322863>

4. Бевз М. Технологія мурування стін і обробки кам'яних матеріалів у будівлях замку XIII століття короля Данила Романовича в Холмі [Електронний ресурс] / Микола Бевз, Луц'ян Газда, Станіслав Голуб // Архітектур. дослідж. / Нац. ун-т. «Львів. політехніка». – 2024. – Т. 10, № 2. – С. 37-54. *Актуальність дослідження зумовлена великим культурним значенням замку короля Данила, одного з незвичайних архітектурних об'єктів XIII ст. Русі. Проаналізовано залишки мурів, веж і архітектурних деталей, зокрема різьблення з глауконіту та вапняку в романському стилі. Встановлено, що каменярські роботи виконувалися на місці з використанням стандартних ручних інструментів. Вперше докладно описано діяльність каменярської артілі «Майстра Авдія», засвідчуючи високий рівень майстерності та унікальності архітектурних рішень замку. Зазначено, що подібні вироби та технології не зустрічаються в інших тогочасних замках Русі. Отримані результати мають важливе значення для збереження культурної спадщини України, адже дозволяють глибше зрозуміти технологічні особливості та мистецький рівень середньовічного зодчества Русі.*

Текст:

<https://arch-studies.com.ua/web/uploads/pdf/Architectural%20Studies,%20Vol%2010,%20No%202,%202024-37-54.pdf>

5. В Україні видали книгу про невідомі факти з життя і творчості автора «Щедрика» Леонтовича [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 21 берез. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Вінницька науковиця Лариса Семенко видала унікальну книгу про автора легендарного «Щедрика» українського композитора Миколу Леонтовича - «Наш тихий геній Леонтович». Монографія налічує 856 сторінок і містить цікаві та подекуди невідомі широкому загалу факти

про життя видатного композитора, диригента, автора відомої на весь світ мелодії «Щедрика». У монографії великий розділ присвячений раніше недослідженій діяльності Миколи Леонтовича під час Української революції 1917 - 1920 рр. А саме, його співпраці з Олександром Кошицем і Кирилом Стеценком у структурах Центральної Ради, Гетьманату і Директорії у музичному відділі. Також у книзі оприлюднені 70 листів з особистого листування композитора, більшість із яких широкому загалу представили вперше і в повному обсязі, без цензури радянських часів. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3973165-v-ukraini-vidali-knigu-pro-nevidomi-fakti-z-zitta-i-tvorcosti-avtora-sedrika-leontovica.html>

6. Винниченко В. В. Стан наукової розробленості проблем протидії правоохоронними органами контрабанді культурних цінностей та зброї в Україні [Електронний ресурс] / В. В. Винниченко // Наук. вісн. публіч. та приват. права. – 2024. – № 5. – С. 145-150. Здійснено аналіз стану наукових досліджень, присвячених вивченню проблем протидії правоохоронними органами контрабанді культурних цінностей та зброї в Україні. Зроблено висновок, що у роботах науковців питання комплексного вивчення проблем протидії органами Служби безпеки України (СБУ) контрабанді культурних цінностей, зброї та боєприпасів в Україні не розглядалися. Відзначено, що ефективна протидія правоохоронними органами контрабанді культурних цінностей та зброї в умовах воєнного стану є одним із основних пріоритетних напрямів для Української держави. Аргументовано, що перспективним напрямом подальших наукових розвідок з окресленої теми є розробка теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо організації і тактики протидії органами СБУ контрабанді культурних цінностей, зброї та боєприпасів в Україні. Текст: <http://www.nvppp.in.ua/vip/2024/5/27.pdf>

7. Гірак Г. Справи «археологів»: як окупанти мародерять культурні цінності України [Електронний ресурс] / Галина Гірак // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2025. – 26 берез. — Електрон. дані. Йдеться

про збитки, завдані культурній спадщині України, що перевищують 3,5 млрд доларів, і про те, що російські музеї з 2022 р. здійснюють системну пропагандистську діяльність на тимчасово окупованих територіях (ТОТ) з метою інтегрувати українські музеї в російський культурний простір і знищити українську ідентичність. Акцентовано на спільному проєкті Головного управління розвідки Міністерства оборони України (ГУР МО України), Міністерства культури та стратегічних комунікацій (МКСК), експертного середовища «Викрадена спадщина» - базі даних про культурні цінності, викрадені РФ під час війни в Україні. Вказано, що БД запрацювала з жовтня 2024 р.; доступна на порталі «War & Sanctions»; містить інформацію про 828 об'єктів культурної спадщини, викрадених окупантами та майже 300 осіб та організацій, причетних до цього. Наголошено на ратифікації Верховною Радою України (ВР України) Нікосійської конвенції Ради Європи щодо правопорушень із культурними цінностями. Як зазначила заступниця голови Комітету ВР України з питань гуманітарної та інформаційної політики Євгенія Кравчук, конвенція створює механізм кримінального переслідування за злочини проти культурних цінностей та є правовою основою для екстрадиції та взаємної правової допомоги між країнами для покарання винних і повернення викрадених цінностей. Текст: <https://ua.korrespondent.net/articles/4767280-spravy-arkheolohiv-yak-okupanty-maroderiat-kulturni-tsinnosti-ukrainy>

8. Гірний О. Експозиційний простір у художніх музеях як місце комунікативних та дискурсивних контактів [Електронний ресурс] / Орест Гірний // Укр. акад. мистецтва : зб. наук. пр. – Київ, 2024. – Вип. 35. – С. 17-26. Встановлено, що просторова структура художніх музеїв пройшла процес модернізації і реновації – це характерно для багатьох культурних й просвітницьких споруд і дуже актуально для нашого часу. Важливим аспектом розвитку музеїв є збереження свободи вибору відвідувача, його маршруту та взаємодії з експозицією. Завдяки спостереженню за еволюцією музейних концепцій можна констатувати, що музеї стають більш

відкритими, динамічними та багатofункціональними, адаптуючись до змін у сприйнятті мистецтва та взаємодії з культурною спадщиною. Текст: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam/article/view/73/66>

9. Горон Д. Кабмін схвалив Стратегію розвитку культури до 2030 року [Електронний ресурс] / Діана Горон // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2025. – 29 берез. – Електрон. дані. *За повідомленням Міністерства культури та стратегічних комунікацій (МКСК), Кабінет Міністрів України (КМ України) ухвалив Стратегію розвитку культури на період до 2030 року. Разом зі Стратегією затвердили операційний план її реалізації на 2025 – 2027 рр. Це перший комплексний стратегічний документ у сфері культури, який пропонує її нове бачення в широкому контексті державотворення, зокрема як важливого елементу нацбезпеки та сталого розвитку держави. Стратегічна візія подальшого розвитку української культури базується на чотирьох ключових цілях: зміцнення людського капіталу через культурні практики; захист, збереження, примноження та використання потенціалу культурної спадщини та культурних цінностей; підвищення стійкості культури як суспільної системи; інтеграція української культури як активного учасника і рівноправного партнера глобальних культурних процесів.* Текст: <https://detector.media/infospace/article/239525/2025-03-29-kabmin-skhvalyv-strategiyu-rozvytku-kultury-do-2030-roku/>

10. Громада костелу св. Миколая у Києві готова за власний кошт рятувати храм після обстрілу РФ: рішення за Мінкульт [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 21 берез. – Електрон. дані. *Зазначено, що парафіяльна громада костелу св. Миколая звернулася з клопотанням до Національного будинку органної та камерної музики, який є балансоутримувачем будівлі храму, в якому просить погодити проведення першочергових протиаварійних і невідкладних консерваційних заходів із ремонту та відновлення покриття даху будівлі костелу Святого Миколая а також демонтувати скло з вікон баит за рахунок власних коштів парафії. Зауважено, що парафіяльна громада вже більше 30 років бореться за*

повернення храму вірянам та відновлення повноцінного статусу парафіяльної святині. Нагадано, що днями було опубліковано повне рішення, яким суд, зобов'язав Міністерство культури та стратегійних комунікацій (МКСК) передати костел парафії. Текст: https://risu.ua/gromada-kostelu-sv-mikolaya-u-kiyevi-gotova-za-vlasnij-kosht-ryatuvati-hram-pislya-obstrilu-rf-rishennya-za-minkultom_n154921

11. Деревська О. Зображення апокаліпсису в стінописі XVIII ст. на хорах Собору Святої Софії в Києві: уточнення атрибуції окремих сюжетів [Електронний ресурс] / Олена Деревська // Укр. акад. мистецтва : зб. наук. пр. – Київ, 2024. – Вип. 36. – С. 115-125. *Мета статті - уточнення атрибуції низки сюжетів стінопису XVIII ст. хорів собору св. Софії в Києві, а також виявлення джерел і причин їхнього виникнення. Визначено зміст композиції «Точило гніву» на хорах Софійського собору. Встановлено, що композиції «Точило гніву» та «Небесний Єрусалим» («Ріка живої води та дерево життя») ймовірно створені за гравюрами Никодима Зубрицького до Нового Заповіту (1717) Іллінського Троїцького монастиря в Чернігові. Підкреслено вагомість творчості Чернігівського літературно-філософського кола у дослідженні підґрунтя іконописних програм визначних соборів українського бароко з метою подальшої реконструкції українського сакрального монументального мистецтва XVIII ст.* Текст: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam/article/view/128/120>

12. Діденко К. Формування житлового району за Держпромом у Харкові: концепції, просторові, композиційні та функціональні особливості [Електронний ресурс] / Катерина Діденко, Олена Гелла // Укр. акад. мистецтва : зб. наук. пр. – Київ, 2024. – Вип. 36. – С. 25-34. *Досліджено історію трьох житлових кварталів, зокрема «Новий побут», який втілює концепцію «будинку-комуни», та «Червоний промисловець» і «Будинок спеціалістів», що репрезентують концепцію «житлового комбінату». Вказано, що упродовж всього існування, житловий комплекс «Новий побут» зазнав найбільших просторових змін у часі, тоді як інші два залишилися без*

значних перебудов у структурі та вигляді. Підсумовано, що результати дослідження сприятимуть збереженню унікальних житлових кварталів центральної частини Харкова, інтеграції їх до стратегій пам'яткоохоронної діяльності та підвищенню їхньої цінності. Текст: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam/article/view/119/111>

13. Дідора Л. Книги з монастирських і парафіяльних книгозбірень у бібліотеці Бердичівського соціально-історичного та економічного музею (1926—1953) [Електронний ресурс] / Лариса Дідора // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 1. – С. 39-45. Констатовано, що після закриття музею 1953 р. його книжкове зібрання передали до Державної публічної бібліотеки УРСР, нині вона зберігається у відділі бібліотечних зібрань та історичних колекцій Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у кількості 3374 примірників. Досліджені видання колишньої музейної книгозбірні становлять фрагмент бібліотеки монастиря Босих Кармелітів у Бердичеві, що був відновлений 1918 р., а також кількох бібліотек різних парафій Римокатолицької та Православної церков. Проаналізовано та описано книжкові знаки на виданнях із зазначених бібліотек крізь призму історичного контексту та подій, які вплинули на долю монастирських і парафіяльних зібрань літератури. Текст: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/322833>

14. До Національного переліку нематеріальної культурної спадщини внесли сокальську сорочку зі Львівщини [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 26 берез. – Електрон. дані. За повідомленням начальника Львівської ОВА Максим Козицького, "Сокальська сорочка увійшла у Національний перелік нематеріальної культурної спадщини України. Такий наказ підписав міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький. Ця сорочка, легенди, пов'язані з нею, та назви елементів її крою стали десятим елементом зі Львівщини, який внесли до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини". М. Козицький нагадав, що до визнаних елементів нематеріальної культурної

спадщини Львівської області належать також яворівська дерев'яна забавка, яворівський пиріг, Різдвяна сферична зізда (Жовківський район), надсянська говірка, Глинянський візерунковий текстиль, городоцький шов, дзвонарство, бойківська писанка, засипана капуста (Жидачівщина). Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3974804-do-nacionalnogo-pereliku-nematerialnoi-kulturnoi-spadsini-vnesli-sokalsku-sorocku-zi-lvivsini.html>

15. Дояр Л. Друковані видання з фондів Книжкової палати України як джерело маловідомих фактів з історії Злуки УНР і ЗУНР [Електронний ресурс] / Лариса Дояр // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 2. – С. 44-48. *Розглянуто друковані видання України часів революцій і боротьби за збереження української державності 1917 - 1921 рр. із фондів Державного архіву друку Книжкової палати України. Мета статті - актуалізація розвідницького дискурсу щодо вивчення різновидових вітчизняних друків, а головне завдання — в опрацюванні друкованих видань Української Народної Республіки (УНР) і Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР) у рік їх Злуки (1919). Серед досліджених примірників є чимало раритетних видань, які містять маловідомі факти з історії зазначеної події.* Текст: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/324695>

16. Дяченко А. Художньо-промислове мистецтво України першої третини ХХ століття: витоки та спадщина для сучасності [Електронний ресурс] / Алла Дяченко // Укр. акад. мистецтва : зб. наук. пр. – Київ, 2024. – Вип. 36. – С. 126-134. *Досліджено вплив художньо-промислового мистецтва України першої третини ХХ ст. на сучасні мистецькі тенденції. Визначено, що національно-романтичні стилі, такі як модерн і артдеко, стали основою для розвитку національної ідентичності та художньої спадщини. Митці використовували народні мотиви, символіку та орнаменти, що сприяло збереженню культурних традицій. Сучасні художники продовжують цей шлях, поєднуючи традиційні елементи з новітніми технологіями. Розвиток модерну і артдеко в Україні на початку ХХ ст. сприяв зростанню*

національної свідомості та культурного відродження. Текст: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam/article/view/129/121>

17. Евакуацію музейних цінностей провели у 63 закладах культури – МКСК [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 11 квіт. – Електрон. дані. *Про це повідомила перша заступниця міністра культури та стратегічних комунікацій (МКСК) Галина Григоренко на брифінгу. Вона зазначила, що на прифронтових територіях — у Чернігівській, Сумській, Харківській, Запорізькій, Донецькій, Луганській, Дніпропетровській, Одеській, Миколаївській та Херсонській областях — зберігається приблизно 6 млн об'єктів. За словами чиновниці, зараз ідеться вже не про першу, а про третю — подекуди навіть четверту — чергу евакуації музейних колекцій, і виникає гостра потреба в нових локаціях для їхнього зберігання. Наразі МКСК співпрацює з Фондом державного майна України, аби знайти можливість використання приміщень, які не облаштовані як музейні укриття. Йдеться про те, щоб спершу передати ці об'єкти на баланс Міністерства, а згодом — музейним установам. Г. Григоренко зауважила, що наразі музеї в Сумській, Миколаївській, Харківській областях та Одесі готуються до переміщення культурних цінностей. Також у межах України вже майже закінчуються приміщення для зберігання музейних цінностей, тому наразі ведеться активне спілкування з міжнародними партнерами щодо надання їхніх приміщень для цих потреб.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3981111-evakuaci-muzejnih-cinnostej-proveli-u-63-zakladah-kulturi-mksk.html>

18. Європейські стандарти для захисту культурної спадщини [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2025. – 9 квіт. [№ 321]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що 8 квітня відбулось відкрите обговорення «Охорона культурної спадщини в Україні: виклики та пріоритети законодавчої роботи». Професійну дискусію провів Аналітичний центр «Інститут законодавчих ідей» в межах проєкту «Правовий аналіз та систематизація національних нормативних актів, що*

регулюють охорону культурних цінностей, для забезпечення відповідності міжнародним стандартам». Проект реалізується за ініціативи Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики та за підтримки Бюро ЮНЕСКО в Україні й Міністерства культури та стратегічних комунікацій України. З вітальним словом на заході виступила заступниця голови Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Євгенія Кравчук. Вона наголосила, що залучення великої кількості людей, що працюють в галузі і можуть поділитись думками та досвідом, є дуже цінним для втілення проекту і написання «Білої книги» (Аналізу чинного законодавства України про культурну спадщину). Політикиня також привітала спільноту з ратифікацією Нікосійської конвенції, яка допоможе ефективно захищати культурну спадщину від злочинів. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/383300>

19. Заповідник «Більськ» цьогоріч проведе 10 експедицій для дослідження пам'яток Сумщини [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 8 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що історико-культурний заповідник «Більськ» цьогоріч дослідить пам'ятки Більського мікрорегіону не лише на Полтавщині, а й на Сумщині. На Полтавщині дослідження будуть проводитися на Більському городищі, курганному могильнику Скоробір, поселенні епохи бронзи – скіфського часу Старий Кар'єр, багатошаровому селищі Котельва II, Котелевському городищі, Глинському археологічному комплексі. У цьому році також розпочнуть розкопки на нововідкритому поселенні Геюсів Яр II. Зауважено, що історико-культурний заповідник «Більськ» опікується охороною, збереженням і дослідженням об'єктів культурної спадщини території та округи Більського городища. Ідеться про понад 7000 га землі та близько 70 пам'яток. До заповідника входять чотири пам'ятки археології національного значення: майдани «Великий Скоробір» і «Розрита Могила», Глинське городище – на Полтавщині та Більське городище – у межах

Полтавської й Сумської областей. Саме городище є головним об'єктом заповідника. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3979741-zapovidnik-bilsk-cogoric-provede-10-ekspedicij-dla-doslidzenna-pamatok-sumsini.html>

20. Здоровило Т. Зберегти історичну спадщину: в Києві оцифрували документацію Гостиного двору [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 29 берез. – Електрон. дані. Йдеться про завершення оцифрування документації Гостиного двору в Києві. Наведено коментар директора Департаменту комунальної власності міста Києва Андрія Гудзя, який наголосив, що збереження Гостиного двору, як одного з ключових історичних об'єктів столиці, є не просто питанням архітектурної спадщини, а питанням ідентичності нашого міста, та зауважив, що оцифрування документації – це стратегічний крок, що дає змогу зберегти історичні креслення, плани та архівні записи, а також унеможливити будь-які невиправдані втручання в його структуру, тож "тепер ми маємо гарантію того, що Гостиний двір можна буде відновити в його автентичному вигляді, без спотворень і втрати історичної цінності". Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188648/>

21. Здоровило Т. Митники Києва передали культурні цінності музеям [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 31 берез. – Електрон. дані. Йдеться про передачу Київською митницею музеям культурних цінностей, які вдалося зберегти від незаконного вивезення за кордон. Зазначено, що серед врятованих цінностей: дві старовинні ікони XIX - початку XX ст. "Покров Пресвятої Богородиці" та "Божя Матір Одигітрія"; бронзовий хрест-енколпійон XII - XIII століття; стародавня зброя тощо. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188668/>

22. Здоровило Т. Фортифікаційні роботи допомогли: українські вояки натрапили на могильник VI – V ст. до н.е. [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 1 квіт. – Електрон. дані. Йдеться про виявлення військовими 123-ої бригади тероборони Збройних сил

України (ЗСУ) під час будівництва фортифікаційних споруд на півдні України стародавнього поховання, датованого VI - V ст. до н. е. Зазначено, що військовослужбовці передали знайдені артефакти, серед яких зокрема корінфська амфора, до музею "Старофлотські казарми" для подальшого аналізу. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188708/>

23. Зеленський підписав закон про ратифікацію конвенції Ради Європи про захист культурних цінностей [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 25 берез. – Електрон. дані. Зазначено, що ухваленням Закону Україна ратифікувала Нікосійську конвенцію із заявою до ст. 19 Конвенції. Мета заяви - визнання Конвенції як правової підстави для екстрадиції або взаємної правової допомоги у кримінальних справах стосовно правопорушень, зазначених у цій Конвенції. Основу Нікосійської конвенції становить гл. II, яка визначає правопорушення, що мають бути криміналізовані державами-учасницями для досягнення цілей Конвенції, а саме: крадіжка та інші форми незаконного заволодіння культурними цінностями, незаконні розкопки та вилучення, незаконні ввезення та вивезення, набуття права власності, розміщення на ринку, підроблення документів, а також знищення і пошкодження як рухомих, так і нерухомих культурних цінностей. Конвенція передбачає законодавчі й практичні заходи, що мають бути вжиті державами на національному та міжнародному рівнях, з метою запобігання та боротьби з незаконним обігом культурних цінностей та їх умисним знищенням або пошкодженням. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3974600-zelenskij-pidpisav-zakon-pro-ratifikaciju-konvencii-radi-evropi-pro-zahist-kulturnih-cinnostej.html>

24. Здоровило Т. Артефакти IV - V століття з "чорного" ринку передані Нацмузею історії України [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 23 берез. – Електрон. дані. Йдеться про передачу поліцією Києва до Національного музею історії України рідкісних артефактів IV - V ст., вилучених із "чорного" ринку. Зазначено, що

у січні 2025 р. правоохоронці запобігли продажу археологічних знахідок, що мають виняткову історичну та культурну цінність, і як наголошують у відомості, ці унікальні знахідки не мають аналогів у жодній світовій колекції. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188545/>

25. Здоровило Т. Викрадене крісло митрополита Шептицького повернули з Курщини до Львова [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 27 берез. – Електрон. дані. *Йдеться про повернення військовими до Архикатедрального Собору святого Юрія крісла митрополита Андрея Шептицького. Цю реліквію, яку вважали втраченою, знайшли у місцевого реставратора під час звільнення окупованих територій Сумської та Харківської областей поблизу Курищини. Майстер розповів, що у 1980-их роках його незаконно вивіз зі Львова митрополит російської православної церкви Никодим Руснак, і наразі автентичність предмета та зв'язок із Шептицьким підтвердив Львівський Митрополит і Архієпископ Ігор. Окрім того, на початку 2025 р. журналісти видання "Kyiv Independent" встановили російського офіцера та трьох призначених росіянами посадовців з окупованого Криму, які відповідали за незаконне вивезення колекцій з двох музеїв Херсона восени 2022 р. Це пограбування музеїв називають найбільшим в Європі з часів Другої світової війни.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188617/>

26. Здоровило Т. Запізніле прозріння Мінкультури: залишки садиби Євменія Зеленського у Києві внесено до Держреєстру нерухомих пам'яток України [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 25 берез. – Електрон. дані. *Йдеться про рішення Міністерства культури і стратегічних комунікацій про внесення київської садиби Євменія Зеленського другої половини XIX ст. до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Зазначено, що 19 липня 2024 р. забудовник за допомогою важкої будівельної техніки зніс будинок, а 21 липня за процесуального керівництва Шевченківської окружної прокуратури Києва за фактом руйнування будівлі порушили кримінальне провадження. Наразі у*

наказі Міністерства культури і стратегічних комунікацій доручено Київській міській військовій адміністрації взяти низку заходів для збереження пам'ятки архітектури. Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188587/>

27. Здоровило Т. "Розбирають історію": чергову пам'ятку [чергова пам'ятка] культури нищиться в центрі Києва [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 15 квіт. – Електрон. дані. Йдеться про здійснення комунальниками аварійних робіт в будівлі на вулиці Еспланадна, 20б в Києві. Зазначено, що побудована в 1900 р. садиба належала дитячому лікарю із внутрішніх хвороб Павлу Володимировичу Баршаху, який за роки життя був відомою і поважною людиною в місті. Наведено допис у Фейсбуці активіста-пам'яткоохоронця Дмитра Перова, який повідомив, що після огляду будівлі було встановлено, що деякі об'єкти всередині не підлягають ремонту, тож було прийнято рішення розпочати аварійні роботи, а також зазначив, що наразі роботи проводяться без обмежувальних і захисних бар'єрів, а будівельники, які проводять роботи, стверджують, що будинок будуть розбирати. Текст:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188932/>

28. Здоровило Т. Останній дерев'яний водяний млин Київщини: активісти розпочали порятунк раритету [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 23 берез. – Електрон. дані. Йдеться про ініціативу громадської організації "Україна Інкогніта" щодо збереження останнього дерев'яного водяного млина області в селі Семенівка Обухівського району на Київщині. Зазначено, що активісти розробили чіткий план порятунку млина, і якщо млин буде визнаний об'єктом культурної спадщини, він може стати частиною туристичного маршруту на Київщині, що, в свою чергу, позитивно позначиться на розвитку місцевої економіки. Окрім того, відроджений млин може стати символом відновлення традиційного сільського господарства, що важливо для культурної

ідентичності села та регіону в цілому. Текст:
<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188549/>

29. Здоровило Т. Розграбований Крим: росіяни вивезли десятки артефактів на росію – ГУР [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2025. – 24 берез. – Електрон. дані. *Подано повідомлення Головного управління розвідки Міністерства оборони України (ГУР МО України) про нелегальне вивезення російськими окупантами з Криму щонайменше 164 археологічних артефактів, знайдених під час розкопок античних міст "Німфей" та "Пантикапей". Окрім того, в ГУР оприлюднило дані 14 російських музеїв, які займаються пропагандою на тимчасово окупованих територіях (ТОТ) та допомагають викрадати українські культурні цінності. За даними управління, російські музеї з 2022 р. організовують виставки, лекції та освітні програми, спрямовані на легітимізацію окупації, тим самим намагаючись інтегрувати українські музеї в російський культурний простір. Зазначено, що на сайті "War&Sanctions" уже зібрано дані про 996 викрадених об'єктів і 260 осіб, причетних до пограбування української культурної спадщини, викривлення історії та знищення української ідентичності.* Текст: Текст:
<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188558/>

30. Історія Борщівського краю : зб. ст. та матеріалів / Ігор Сковчиляс ; упоряд.: Леся Грабик, Володимир Лесіцький, Ірина Сковчиляс, Михайло Сохацький ; Борщів. обл. краєзнав. музей, НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Львів. від-ня. – Львів ; Борщів : Растр-7, 2024. – Т. 1. – XLVI, 599 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б374836-1** *Статті репрезентують дослідження з історії Борщева та інших населених пунктів Борщівського краю (Королівки, Ланівців, Окопів, Панівців, Підпилип'я, Скали-Подільської, Турильчого, Циганів, Устя тощо). Представлено студії про Борщівський повіт у XV–першій половині XX ст., котрі охоплюють найрізноманітніші теми: інвентарні описи міст і сіл XVIII – XIX ст., роки першої світової війни,*

боротьбу Українських січових стрільців, діяльність політичних партій, зокрема Повітового комітету «Українського національно-демократичного об'єднання», свідчення мешканців Борщівщини про голодомор і репресії в радянській Україні тощо. На основі широкого залучення джерельного матеріалу з архівів, музеїв, бібліотек України, Польщі та Литви розглянуто суспільно-політичні, соціально-економічні, релігійні та культурні процеси в житті краю у XV – XX ст.

31. Історія покутського села Замулинці / [М. Д. Волощук та ін.] ; за ред. Мирослава Волощука. – Київ : Аграр. наука, 2024. – 251 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A836053** Висвітлено історичні події села – польсько-австрійське панування, часи фашистсько-московської окупації, репресії єврейського населення та молоді України, висилка в рабство до Німеччини, радянська окупація і поневолення селян, примусова колективізація, висилка людей у Сибір, руйнування історичних пам'яток, закриття церкви. Відображено культурно-просвітницьку роботу в передвоєнні та воєнні роки, духовне та релігійне життя, мирне співіснування церков різних конфесій. Описано звичаї, традиції села, відновлення українських народних ремесел. Висвітлено напад російсько-московської орди на мирне населення України, героїзм і мудрість односельчан у боротьбі з ворогом, віру в перемогу і краще майбутнє наших людей. Поміщено окремі фотографії з QRкодами для перегляду відео.

32. Калько С. На місці трьох святинь : нариси історії костелу Різдва Пресвятої Діви Марії і Святого Антонія Падуанського – залу камер. та орган. музики Рівен. обл. філармонії / Світлана Калько. – Рівне : Волин. обереги, 2024. – 190 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: B375145** Це краєзнавче видання, яке охоплює історію рівненського костелу Різдва Пресвятої Діви Марії та Святого Антонія Падуанського від найдавніших його попередників до нового амбулу колишнього храму – Залу камерної та органної музики рівненської обласної філармонії. Книга написана на основі зібраної авторкою упродовж кількох років інформації – з архівних

документів, наукових статей, у тому числі польських авторів, спогадів старожилів і очевидців подій.

33. Кашшай О. Українське мистецтво XX – початку XXI ст.: спроба ідентифікації національного контексту [Електронний ресурс] / Олена Кашшай // Укр. акад. мистецтва : зб. наук. пр. – Київ, 2024. – Вип. 35. – С. 76-84. *Досліджено особливості сучасного українського мистецтва та акцентовано на його унікальності у світовому контексті. Актуальність теми обумовлена процесами інтеграції України в міжнародний культурний простір та прагненням зберегти національну ідентичність. Мета дослідження - визначення історико-культурних основ українського мистецтва та його розвитку. Основні результати включають вивчення академічних та реалістичних традицій, модерністських течій, а також впливу абстракціонізму та постімпресіонізму. Визначено, що унікальність українського мистецтва полягає в синтезі академічних традицій і модернізму, з особливим акцентом на ідейність та символічні образи.* Текст: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam/article/view/79/72>

34. Кузьменко А. В. Перспективи створення імерсивного цифрового середовища на базі об'єктів Національного історико-етнографічного заповідника "Переяслав": теорет.-методол. візія / Андрій Кузьменко, Олексій Лукашевич ; Нац. іст.-етногр. заповідник "Переяслав". — Переяслав ; Кам'янець-Подільський : Друк. "Рута", 2024. — 67 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А836901** *На прикладі конкретних історичних і музейних ареалів Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» схарактеризовано основні аспекти й особливості розроблення цифрової візуалізації й інноваційного контенту, що презентують як безпосередньо території, археологічні та архітектурні пам'ятки, експозиції, музейні предмети, так і реконструкції історичних подій, політичних, соціальних і культурних процесів. Окреслено перспективи популяризації історико-культурної спадщини України шляхом впровадження цих продуктів*

у додатках доповненої реальності та за допомогою Інтернет-ресурсів і актуальних мультимедійних засобів.

35. Кузьменко Т. Українська подієва культура Львівщини в умовах повномасштабного вторгнення: виклики та загрози [Електронний ресурс] / Тарас Кузьменко, Віра Сорока // Питання культурології : зб. наук. пр. – 2025. – № 45. – С. 109-124. *Досліджено зміни в подієвій культурі Львівської області в умовах повномасштабного вторгнення, висвітлено нові підходи до організації концертів, театральних постановок, виставок, що були присвячені темам героїзму українських військових, відродженню історичної пам'яті та популяризації національних символів. Акцентовано увагу на популяризації національної ідентичності та патріотизму. Розглянуто культурні події та заходи на Львівщині, що істотно вплинули на популяризацію української культури.* Текст: <http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/325039/315091>

36. Лагутенко О. Графічна шевченкіана Софії Караффи-Корбут у колекції Національного Музею Тараса Шевченка [Електронний ресурс] / Ольга Лагутенко, Олена Вінокур // Укр. акад. мистецтва : зб. наук. пр. – Київ, 2024. – Вип. 35. – С. 122-130. *Мета статті - дослідження ілюстрацій Софії Караффи-Корбут до поетичних творів Т. Шевченка 1960-их років, що зберігаються у колекції Національного музею Тараса Шевченка. Зазначено, що С. Караффа-Корбут – одна з найяскравіших інтерпретаторок поезії Т. Шевченка в українській графіці. Спираючись на кращі досягнення української та світової графічної культури, мисткиня надала своїм ліногравюрам неповторної оригінальності. Для творів майстрині характерні такі художньо-стильові особливості, як: яскраво виражений декоративізм, використання елементів українського народного мистецтва, монументальний лаконізм у побудові композицій.* Текст: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam/article/view/85/77>

37. Малаков Д. В. Архітектор Безсмертний. Доцільність і естетика / Дмитро Васильович Малаков. – Київ : КИЙ, 2013. – 230 с. : іл. –

(Повертаємо із забуття). *Шифр зберігання в Бібліотеці: БЗ75192 Книгу присвячено творчості цивільного інженера, архітектора Володимира Адріановича Безсмертного (1861 - 1940), який зробив вагомий внесок у розбудову українських міст і сіл, насамперед – Києва, наприкінці XIX – XX ст. Певний час це ім'я було призабуте, хоча більшість його творінь і досі служить новим поколінням.*

38. Мамедова В. Особливості релокації закладів культури в умовах воєнного стану [Електронний ресурс] / Валентина Мамедова // Питання культурології : зб. наук. пр. – 2025. – № 45. – С. 125-135. *Проаналізовано особливості функціонування музейних закладів України в умовах релокації на прикладі Луганського обласного краєзнавчого музею, Маріупольського краєзнавчого музею, Національного художнього музею України (NAMU) та Іванківського історико-краєзнавчого музею. Зауважено, що культурна релокація музейних установ України у зв'язку з початком повномасштабного збройного наступу російських військ відбувалася в складних умовах і без належної організації. З огляду на це, музеї, розташовані на території Донецької та Луганської областей, втратили більшу частину експонатів; значних втрат через бомбардування зазнали музейні установи в багатьох інших регіонах України. Однак певній частині музеїв вдалося успішно здійснити повну або часткову релокацію. Акцентовано, що в умовах культурної релокації музейних установ, переміщених в інші регіони України, пріоритетними напрямками діяльності є: відновлення втрачених експонатів, розробка інноваційних музейних практик, зокрема мультимедійних проєктів, проведення виставок оцифрованих колекцій, створення цифрового ресурсу музейної колекції у відкритому доступі, посилення комунікації засобами соціальних мереж і розширення послуг, що пропонуються на офіційних сайтах тощо. У контексті збереження культурної спадщини йдеться, окрім фізичного збереження, насамперед про детальну документацію, фотограмметрію, лазерне*

сканування з метою забезпечення можливості подальшої відбудови. Текст:
<http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/325040/315092>

39. Мамедова В. Проблематика культурної релокації в умовах повномасштабної російсько-української війни [Електронний ресурс] / Валентина Мамедова // Вісн. держ. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 4. – С. 92-97. *Зазначено, що культурна релокація в Україні в умовах повномасштабної російсько-української війни – це вимушене переміщення/переселення закладів культури і мистецтва, колективів й окремих представників культурних і креативних індустрій, а також культурних цінностей у межах і за межами території України з міркувань безпеки та з метою забезпечення можливості збереження і відтворення матеріальних і духовних культурних цінностей, створення, поширення та популяризації українського культурного продукту/послуги. Дослідження виявило, що найбільш поширеними типами культурної релокації в Україні з 24.02.2024 є: інституційна культурна релокація (закладів культури і мистецтва); групова культурна релокація (групи митців – музикантів, акторів, танцюристів та ін., представників одного або кількох творчих колективів); персональна культурна релокація (митця або культурного діяча); ціннісна релокація (культурних цінностей); територіальна культурна релокація (міжнародна, регіональна, внутрішньо-регіональна).* Текст:
<https://journals.urau.ua/visnyknakkkim/article/view/322813>

40. Матіос А. Реституція культурних цінностей в Україні: історичні витоки, міжнародно-правові аспекти та термінологічні виклики [Електронний ресурс] / Андрій Матіос // Вісн. держ. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 4. – С. 249-253. *Мета статті - всебічне вивчення історичних основ і сучасної практики реституції культурних цінностей в Україні, визначення ключових аспектів державної політики у цій сфері, аналіз міжнародно-правових механізмів захисту культурної спадщини, а також дослідження термінологічного апарату, необхідного для проведення експертизи в процесі повернення*

культурних об'єктів. Зауважено, що реституція культурних цінностей є важливим аспектом збереження національної культурної спадщини та її інтеграції у світовий культурний простір. Україна має багату історію втрат культурних об'єктів через війни, окупації та незаконне вивезення, що зумовлює актуальність їх повернення. Аналіз міжнародних правових документів свідчить про значний потенціал для співпраці між країнами у цій сфері. Текст: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/322888>

41. Митники конфіскували церковний дзвін Петра Могили, який намагались перевезти з РФ до Молдови [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 8 квіт. – Електрон. дані. Подано інформацію, що на митному пункті "Шальчінінкай" литовські митники вилучили церковний дзвін, який намагався незаконно перевезти через територію Литви громадянин Молдови. Ймовірно, пам'ятка була присвячена митрополиту Петру Могили та вивезена з України за невідомих обставин. За словами затриманого, дзвін, вагою 260 кг, був привезений з російського міста Подольськ, його планували доставити до Молдови через Білорусь і Литву. Судячи з написів на дзвоні, вважається, що він призначений для вшанування православного святого XVII ст., митрополита Київського Петра Могили. Фахівці Департаменту культурної спадщини наразі з'ясовують, чи є затриманий предмет об'єктом культурної спадщини. Тим часом митники з'ясовують, чи міг дзвін бути вивезений в Україну. Текст: https://risu.ua/mitniki-konfiskovali-cerkovnij-dzvin-petra-mogili-yakij-namagalis-perevezti-z-rf-do-moldovi_n155315

42. МКСК внесло садибу Зеленських до Держреєстру нерухомих пам'яток [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 25 берез. – Електрон. дані. Зазначено, що Міністерство культури та стратегічних комунікацій (МКСК) внесло садибу Зеленських у Києві, датовану другою половиною XIX ст., до Державного реєстру нерухомих пам'яток України як пам'ятку архітектури та історії за категорією місцевого значення. «Це зроблено для її захисту та збереження. МКСК

вкотре наголошує, що руйнування історичного будинку, відомого громадськості як «садиба Зеленських» – цинічне порушення пам'яткоохоронного і містобудівного законодавства та Державних будівельних норм», – зазначили у відомстві. Міністерство обговорило із представниками громадськості проблематику збереження пам'ятки та спільні кроки для вирішення питань її відновлення. Наголошено, що МКСК підтримує прагнення громадськості захистити культурну спадщину Києва.

Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3974585-mksk-vneslo-sadibu-zelenskih-do-derzreestru-neruhomih-pamatok.html>

43. МКСК планує запустити мапу доступності культурних просторів і послуг [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 26 берез. – Електрон. дані. Зазначено, що Міністерство культури та стратегічних комунікацій планує запуск проєкту "Мапа доступності культурних просторів та послуг". Про це повідомив міністр МКСК Микола Точицький під час засідання Національної ради безбар'єрності. Мета проєкту - забезпечення якісними інструментами інформування щодо наявних доступних культурних просторів не лише в Києві. За його словами, цілі проєкту "Культура без бар'єрів" полягають у підвищенні обізнаності працівників і фахівців закладів культури, мистецтва та освіти, забезпеченні доступу до культурних послуг, а також створенні фізичної доступності до приміщень закладів культури та експозицій культурної спадщини. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3975113-mksk-planue-zapustiti-mapu-dostupnosti-kulturnih-prostoriv-i-poslug.html>

44. Музеї та мистецтво в добу війни: нові виклики і можливості : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф., 5 жовт. 2023 р. / Департамент культури Київ. міськдержадмін., Нац. музей декоратив. мистецтва України ; [упоряд.: О. Фрасинюк, С. Яценко ; редкол.: Л. Строкова (голова), О. Фрасинюк, С. Яценко]. — Вінниця : Твори, 2024. — 291 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А837104** Зі змісту: Культурна спадщина України: виклики, стан, проблеми в добу російсько-української війни /

3. Чегусова. — С. 6-14; Виставкова робота у Національному музеї народної архітектури та побуту України в добу російсько-української війни / О. Громова. — С. 83-92; Із досвіду співпраці з Державним етнологічним музеєм у м. Рібадавія (Іспанія) / Л. Тихонова. — С. 190-202; Міжнародне співробітництво: Дні українського мистецтва в м. Рібадавія (Іспанія) / О. Фрасинюк. — С. 202-208; Програма "Світові течії" для українських музейників / О. Фрасинюк. — С. 223-234.

45. На Вінниччині державі повернули землі з пам'ятками археології трипільської культури [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. — 2025. — 18 берез. — Електрон. дані. За повідомленням Вінницької обласної прокуратури, за рішенням суду державі повернули дві земельні ділянки з пам'ятками археології трипільської культури та похованнями бронзової доби, розташовані на Чечельницької селищної громади Гайсинського району. Згідно з повідомленням, суд визнав незаконним і скасував наказ Головного управління Держгеокадастру у Вінницькій області «Про передачу земельних ділянок державної власності в комунальну власність» 2020 р. в частині передачі вказаних ділянок у власність Чечельницької селищної ради та скасував державну реєстрацію права комунальної власності на ці ділянки. Основним аргументом для задоволення позовних вимог прокурора став факт наявності на цих ділянках пам'яток археології місцевого значення – поселення трипільської культури IV – II тис. до н. е. та поховань доби бронзи IX ст. до н. е. Тож, відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини», такі землі можуть перебувати виключно у державній власності. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3971891-na-vinniccini-derzavi-povernuli-zemli-z-pamatkami-arheologii-tripilskoi-kulturi.html>

46. На Миколаївщині під час будівництва фортифікацій виявили поховання VI - V століть до нашої ери [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. — 2025. — 16 берез. — Електрон. дані. Під час будівництва фортифікаційних споруд на півдні України звичайні земельні роботи

обернулися сенсаційною археологічною знахідкою. На Миколаївщині бійці 123-ої бригади ТрО розкопали давнє поховання, яке датується VI - V ст. до н.е. - там знайшли ритуальні речі, привезені з Греції, та рештки людей. Експерти музею, проаналізувавши знахідку, встановили, що це іонійська амфора, яка використовувалася в ритуальних цілях і розміщувалася в могилах. Особливу увагу музейників привернула ще одна знайдена корінфська посудина – ойнохоя. Цей давньогрецький глечик з однією ручкою та трьома носиками використовувався для розливання вина під час симпосіїв – ритуалізованих бенкетів у Стародавній Греції, що супроводжувався буйними веселощами - важлива складова чоловічого дозвілля. Разом із артефактами військовослужбовці служби цивільно-військового співробітництва також передали до музею рештки давніх людей. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3971195-na-mikolaiivsini-pid-cas-budivnictva-fortifikacij-viavili-pohovanna-viv-stolitta-do-nasoi-eri.html>

47. На Полтавщині почали пошук першої Покровської церкви в Котельві [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 8 квіт. – Електрон. дані. Подано інформацію, що археологи запланували низку заходів на Полтавщині, щоб знайти місце розташування важливого історичного об'єкта. Про початок роботи над новим проєктом повідомив у фейсбуці директор Історико-культурного заповідника «Більськ» Ігор Корост. «Як стверджував у середині XIX століття церковний історик, богослов Філарет (Д. Г. Гумілевський), ця церква могла бути взагалі першою на теренах Котельви. І це ще більше спонукає віднайти цей важливий і цікавий об'єкт. За даними того ж Філарета, Покровська церква I-ї побудови “була домова, розташовувалася неподалік лук на Пісках, неподалік рукава Ворскли під назвою Рубіжне; побудована переважно із вільхи, вкрита очеретом; над алтарем був невеликий шпиль, з малим хрестом...”», – йдеться в повідомленні директора заповідника. Щоб виявити Покровську церкву першої побудови, планують провести комплекс досліджень, який включатиме і археологічні розвідки, розкопки, архівну роботу. Текст:

48. Наративи становлення мілітарної ідентичності українців (XVI – XX століття) / Н. Чепелева [та ін.]. – Київ : Лисенко М. М., 2024. – 143 с. : портр. *Шифр зберігання в Бібліотеці: A836098* Монографію присвячено аналізу історико-культурних і сучасних теоретико-методичних підходів щодо становлення мілітарної ідентичності українців. Схарактеризовано вплив історичних і культурних чинників на становлення мілітарної ідентичної українців. Визначено особливості мілітарної ідентичності жінок та дітей. Окреслено наративи воєнної посякденності українців. Особливу увагу приділено історичним контекстам становлення мілітарної нації, зокрема впливу козацької ідентичності на ментальність українського народу. Окреслено мілітарну ідентичність українців у сучасній українській літературі та визначено наративи мілітарної ідентичності сучасних українців.

49. Науковці оцифрували житло мисливців на мамонтів Межирицької стоянки [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 18 берез. – Електрон. дані. Подано інформацію, що українські науковці здійснили оцифрування четвертої житлової конструкції Межирицької пізньопалеолітичної стоянки в Черкаській області. Про це йдеться у пресрелізі Науково-дослідної лабораторії "Архаїка", команда якого спільно з кафедрою археології та музеєзнавства Київського національного університету ім. Тараса Шевченка працювали над оцифруванням об'єкту. "Цей унікальний об'єкт, що датується серединою 13 тис. до н.е., зберігається *in situ*, тобто на місці своєї знахідки. Для створення 3D-моделі використовували лазерне сканування, що дозволило з високою точністю зафіксувати геометрію конструкції. Фотограмметрія допомогла передати колірні характеристики об'єкта за допомогою серії фото, оброблених у спеціальному програмному забезпеченні, що переносить їх у 3D-простір", - зауважено у пресрелізі. Зазначено, що оцифрування таких об'єктів не лише

допомагає вивчати їх детальніше, а й слугує засобом захисту інформації про пам'ятки від руйнації. Особливої актуальності це набуло під час війни, коли українська культурна спадщина потребує особливої уваги та збереження.

Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3972041-naukovci-ocifruvali-zitlo-mislivciv-na-mamontiv-mezirickoi-stoanki.html>

50. Нікітенко Л. Земля скарбів: науковці представили знайдені на Черкащині 1500-річні фігурки чоловічків та звірів [Електронний ресурс] / Людмила Нікітенко // Україна молода. – 2025. – 1 квіт. – Електрон. дані. *Йдеться про демонстрацію в Національному музеї історії України скарбів з околиць села Мартинівка на Черкащині, датованих VI - VII ст. Як зазначають науковці музею, унікальні давньослов'янські старожитності були виявлені селянами за нез'ясованих обставин у 1907 р. і потрапили до музеїв та приватних колекцій, а нині до "Мартинівського скарбу" зараховують 116 предметів, що зберігаються в різних музеях - це різноманітні срібні прикраси та срібний посуд.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3952/2006/188696/>

51. Олійник Г. Генеза та розвиток ранньохристиянської традиції підземної архітектури та їхнє відлуння у сакральній архітектурі Лариси Скорик [Електронний ресурс] / Ганна Олійник // Укр. акад. мистецтва : зб. наук. пр. – Київ, 2024. – Вип. 36. – С. 61-69. *Мета статті - дослідити ранньохристиянські традиції підземної сакральної архітектури, їхнє осучаснене інтерпретування та застосування в сакральній архітектурі Лариси Скорик. Приклади вдалого застосування прадавньої традиції є в реалізованих об'єктах та проєктах сучасної (1990 – 2020-ті рр.) сакральної архітектури архітекторки. Йдеться про застосування образу «лабіринтів-тунелів» для комунікаційних просторів монастирського житла, у створенні підземних релікваріїв, у сучасних криптах над об'єктами християнської пам'яті, в об'єктах музеєфікації археологічної спадщини.* Текст: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam/article/view/123/115>

52. Онищук М. Крадіжки книг із бібліотек Західної Європи [Електронний ресурс] / Михайло Онищук, Марина Ганечко // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 2. – С. 48-52. *Досліджено проблему крадіжок книг із бібліотек Західної Європи, зокрема історичні передумови, мотиви, причини, категорії, сучасні методи здійснення та заходи боротьби з цим явищем. Акцентовано на потребі впровадження в Україні досвіду країн Західної Європи у боротьбі з викраденням книг. Проаналізовано наслідки втрат рідкісних і цінних видань для бібліотек і наукових спільнот, а також міжнародні ініціативи, спрямовані на захист цих культурних цінностей. Розглянуто окремі випадки крадіжок книг із національних, університетських і монастирських бібліотек у хронологічному зрізі від середньовіччя до сьогодення. Приділено увагу сучасним технологіям викрадення літератури з європейських бібліотек і міжнародній співпраці у боротьбі з цими злочинами. Наведено рекомендації щодо заходів боротьби з крадіжками книг із бібліотек та убезпечення їхніх колекцій.* Текст: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/324699>

53. Парламент розслідує можливі зловживання у сферах культури, туризму та спорту [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 31 берез. - Електрон. дані. Зазначено, що у Верховній Раді України (ВР України) відбулося засідання Тимчасової слідчої комісії (ТСК), створеної Постановою ВР України від 12.03.2025 4301-ІХ. Головна мета Комісії — розслідування можливих порушень законодавства у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту, а також вивчення фактів нецільового чи неефективного використання бюджетних коштів. Засідання проходило за участі представників Рахункової палати. Діяльність Комісії спрямована на відновлення довіри громадськості до державного управління у зазначених сферах, які мають важливе значення для формування національної ідентичності та міжнародного іміджу України. Текст: <https://yur->

gazeta.com/golovna/parlament-rozslidue-mozhlivi-zlovzhivannya-u-sferah-kulturi-turizmu-ta-sportu.html

54. Пітеніна В. Особливості художнього оформлення книжок «Українського видавництва» О. Судоморою, С. Гординським, М. Левицьким [Електронний ресурс] / Валерія Пітеніна, Ганна Решетньова // Укр. акад. мистецтва : зб. наук. пр. – Київ, 2024. – Вип. 36. – С. 145-153. *Мета дослідження – визначити художню складову діяльності «Українського видавництва» у Кракові - Львові у період 1939 – 1944 рр. та окреслити його внесок у розвиток української книжкової графіки. Проаналізовано особливості художнього оформлення книжкових видань видатними українськими митцями Охрімом Судоморою, Святославом Гординським і Мироном Левицьким. Зауважено, що «Українське видавництво» стало найбільшим центром україномовного книговидавання у період війни. Акцентовано, що діяльність видавництва відіграла важливу роль у збереженні української культури в умовах війни та ізоляції від радянської території. Співпраця з провідними художниками дала змогу видавництву створити різностильовий образ української книги, хоча рівень ілюстрування не завжди відповідав найвищим художнім стандартам.* Текст: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam/article/view/131/123>

55. Плюта О. Збереження гастрономічної ідентичності в умовах російсько-української війни: постановка проблеми [Електронний ресурс] / Олена Плюта // Питання культурології : зб. наук. пр. – 2025. – № 45. – С. 181-193. *Вказано, що саме гастрономічна ідентичність, яка стосовно України є органічною та автентичною, здатна постати фундаментальною основою панукраїнської ідентичності. Гастрономічну ідентичність можна визначити як характеристику окремої людини або групи (народу чи нації), що поділяють сталі габітуалізовані гастрономічні практики та об'єднані способами приготування та споживання страв, рецептура яких сформувалася під впливом географічних умов, історичного контексту, релігійних принципів, етнічного розмаїття та особливостей побутування, і,*

що найголовніше, саме ці практики визначають і категоризують окремих індивідів чи групи, а також формують бачення себе у світі та належність до певного способу життя. Текст: [http://issues-culture-](http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/325052/315108)

[knukim.pp.ua/article/view/325052/315108](http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/325052/315108)

56. Попович К. Графіка Миколая Кочубея: національний та культурологічний аспекти [Електронний ресурс] / Катерина Попович // Укр. акад. мистецтва : зб. наук. пр. – Київ, 2024. – Вип. 35. – С. 206-213. *Йдеться про творчість Миколая Кочубея, зокрема його графічні твори станкової та ужиткової графіки, а також дизайну монет і медалей. Розглянуто різноманіття тем у творчості М. Кочубея, таких як українські національні традиції, культура, релігійні вірування, обряди, архітектурні пам'ятки та визначні діячі. Твори митця вирізняються багатством стилістичних рішень – від реалістичних до символічних і стилізовано-декоративних, і характеризуються оригінальністю, композиційною досконалістю та глибоким зв'язком з народним мистецтвом.* Текст: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam/article/view/94/86>

57. Потапенко Л. Чернігівський колегіум: унікальний бароковий будівлі – 325 років [Електронний ресурс] / Любов Потапенко // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 19 берез. – Електрон. дані. *За словами директорки Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній» Наталії Ребрової, першому на Лівобережжі й одному з найдавніших цивільних середніх навчальних закладів України - Чернігівському колегіуму цьогогоріч виповнюється 325 років. Багату й бурхливу історію має не лише заклад освіти, а й унікальна барокова будівля, що збереглися до наших днів. Будівництво, функціонування та розквіт колегіуму тісно пов'язані з діяльністю українського гетьмана Івана Мазепи. Розглянуто історію колегіуму, етапи будівництва, особливості та загадки споруди барокового стилю.* Текст: https://risu.ua/chernigivskij-kolegium-unikalnij-barokovij-budivli--325-rokiv_n154873

58. Президент України підписав закон щодо посилення захисту прав добросовісного набувача [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 7 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що Президент України Володимир Зеленський підписав Закон № 4292-IX, який посилює правовий захист добросовісних набувачів майна. Закон вносить зміни до Цивільного кодексу України (ЦК України) та спрямований на усунення прогалин у судовій практиці, пов'язаній з витребуванням майна. Закон передбачає, що майно не може бути витребувано, якщо з дати проведення державної реєстрації права власності минуло більше 10 років. Це не стосується об'єктів критичної інфраструктури та тих об'єктів, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, об'єктів і земель оборони, територій природно-заповідного фонду та пам'яток культурної спадщини, які не підлягали приватизації. Також Закон захищає права та інтереси добросовісного набувача у випадку вибуття майна з власності держави чи територіальної громади та вирішує питання компенсації при витребуванні майна на користь держави чи територіальної громади. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/prezident-ukrayini-pidpisav-zakon-shchodo-posilennya-zahistu-prav-dobrosovisnogo-nabuvacha.html>

59. Прийняли Постанову про утворення Тимчасової слідчої комісії з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2025. – 15 берез. [№ 304]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Верховною Радою України (ВР України) ухвалено Постанову ВР України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії ВР України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України у сферах культури, охорони культурної спадщини, туризму, фізичної культури і спорту», внесену народним депутатом України М. М. Ткаченком (реєстр. № 13047 від 07.03.2025, доопрацьовано). Текст: <https://www.golos.com.ua/article/382876>

60. Прокуратура зобов'язала Підгорецький монастир УГКЦ укласти охоронний договір на пам'ятку [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 17 берез. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Золочівська окружна прокуратура зобов'язала монастир Української Греко-Католицької церкви (УГКЦ), що розташований у селі Підгірці на території Пліснеського археологічного комплексу, укласти охоронний договір на об'єкт культурної спадщини національного значення «Церква василіан з келіями» XVIII ст. Цей об'єкт є пам'яткою національного значення, проте монастир не уклав договір через відсутність технічних паспортів на будівлю, що позбавляє пам'ятку належного правового захисту. Церква потребує збереження автентичності та запобігання самовільним ремонтам. Зазначено, що монастир був заснований у XII ст., відновлений у XVII ст. у стилі бароко. Текст: https://risu.ua/prokuratura-zobovyazala-pidgoreckij-monastir-ugkc-uklasti-ohoronnij-dogovir-na-pamyatku_n154839

61. Радзей О. Засади регенерації історичних сільських поселень Київщини [Електронний ресурс] / Олексій Радзей // Укр. акад. мистецтва : зб. наук. пр. – Київ, 2024. – Вип. 36. – С. 85-90. Розглянуто поняття регенерації історичних сільських поселень з акцентом на населених пунктах Київщини як історичного етнокультурного регіону України. Проаналізовано їхні особливості розвитку, традиційну народну архітектуру та історико-культурну значущість у контексті нинішнього регіонального та загальнонаціонального розвитку. Наразі основна проблема регенерації історичних сільських поселень – це відсутність методики визначення історичного ареалу сільського поселення. Відсутній державний облік історичних сільських поселень із розробленим комплексом заходів із регенерації сіл як середовища існування важливих пам'яток культури та побутування аутентичних народних ремесел й образотворчих мистецтв. Вказано, що відновлення поселень Київщини має ґрунтуватися на засадах історичної відповідності та практичної доцільності вживаних заходів. Проаналізовано засади їхнього відновлення в контексті сучасного

<https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/uam/article/view/125/117>

62. Ракетний удар по об'єктах ЮНЕСКО в Одесі: повідомлено про підозру адміралам і полковнику зс рф [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 5 квіт. – Електрон. дані. *За повідомленням пресслужби Офісу Генерального прокурора, трьом російським воєначальникам повідомлено про підозру в порушенні законів і звичаїв війни. "5 листопада 2023 року було завдано удар протикорабельною ракетою 3М55 "Онікс" по центральній частині м. Одеса, де знаходяться пам'ятки історії, архітектури та містобудування, які перебувають у Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. За даними слідства, за наказом командувача чф вmf рф його заступник спланував цей удар та віддав відповідне розпорядження своєму підлеглому – командирі 15 окремої берегової ракетної бригади чф вmf зс рф", – ідеться в повідомленні. За інформацією Офісу Генпрокурора, удар призвів до пошкодження семи об'єктів культурної спадщини українського народу, які відповідно до норм міжнародного гуманітарного права перебувають під посиленням захистом. Серед них – Палац Потоцького та Будинки Боффо.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/raketniy-udar-po-obektah-yunesko-v-odesi-povidomleno-pro-pidozru-admiralam-i-polkovniku-zs-rf.html>

63. Релігієзнавиця Людмила Филипович розповіла, чому проводили інвентаризацію печер Києво-Печерської лаври [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 2 квіт. – Електрон. дані. *Для обліку та виявлення зниклих цінностей (проблема була не тільки з мощами, які зберігаються на території заповідника, а й з іконами) комісія Національного заповідника "Києво-Печерська лавра" перевіряє ближні й дальні печери. Про це в ефірі Радіо «Культура» розповіла релігієзнавиця Людмила Филипович. Вона зазначила, що проблем із доступом до ближніх печер фахівці не мали, однак на території дальніх печер досі проживають монахи, які не виїхали протягом 2023 – 2024 рр. І вони просто не відчинили двері для працівників комісії. Тому Міністерство культури та стратегічних комунікацій (МКСК)*

ухвалило рішення - просто зрізати замки та встановити нові, попри небажання монахів допускати фахівців. Нагадано, що Національний заповідник "Києво-Печерська лавра" — найбільший музейний комплекс України, що діє на території Києво-Печерської лаври, де зосереджено 144 пам'ятки історії та культури. Серед них — два унікальних підземних комплекси (дальні й ближні печери), храми, пам'ятки архітектури XI — XIX ст., виставкові приміщення. На території заповідника діють кілька музеїв: Музей книги та друкарства, Музей українського народного декоративного мистецтва, Музей театрального, музичного та кіномистецтва, скарбниця Музею історії України. Текст: https://risu.ua/religiyeznavicya-lyudmila-filipovich-rozpovila-yak-provodili-inventarizaciyu-pecher-kiyevo-pecherskoyi-lavri_n155172

64. Репресована музика Асана Рефатова : перевид. муз. спадщини видат. композитора / [уклад.: Eski Yurtli, Qalimtayli]. — Київ : Агенство «Україна», 2024. — 200 с. : іл., ноти, факс. — (Bilgi ve medeniyet-halqniñ hazinesi. Проект = Знання та культура – скарбниця народу. Проект). — Текст укр., татар. **Шифр зберігання в Бібліотеці: B84369** Книга «Репресована музика Асана Рефатова» — це збірка музичних творів видатного кримськотатарського композитора Асана Рефатова, репресованого в 1937 р. Матеріали зібрано під час цілеспрямованої етнографічної експедиції. Більшість композицій, записаних Асаном Рефатовим, є унікальними та збереглися лише в цій праці. Видання підготовлено ГО «Кримська родина» за підтримки Українського культурного фонду.

65. Роготченко О. О. Шістдесят тоталітарних років: зображальне мистецтво України 1920 – 1980 / Олексій Олексійович Роготченко. — Київ : Ліра-К, 2024 . — **Кн. 1.** — 509, [2] с., [16] арк. фотоіл. : іл. — Текст укр., англ. — Текстівки укр. **Шифр зберігання в Бібліотеці: B84225-1** Монографію присвячено дослідженню українського зображального мистецтва й архітектури 1920 - 1980-х рр. — періоду вітчизняної історії, на який випали найтяжчі випробування долі. Окреслено суспільно-політичне й соціально-

психологічне тло, створювану радянськими ідеологами одновекторність розвитку художньої культури та неминучу жорстку залежність митця від цих обставин. Розкрито особливий різновид радянського мистецького тоталітаризму в Україні та його несхожість з іншими тоталітарними системами. Уперше всебічно висвітлено особливості художнього процесу в східній та центральній частині України зазначеного періоду з погляду його сприйняття митцем. Показано унікальну українську ідентичність як засіб боротьби з тоталітаризмом і пояснено етимологію багатьох подій, що трапилися в цей період. Введено до наукового обігу невідомі раніше документи, художні твори тощо.

66. Родінова Н. Етнокультурні виміри діяльності Бориса Грінченка в збереженні та популяризації української спадщини та ідентичності [Електронний ресурс] / Наталія Родінова // Вісн. держ. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 4. – С. 68-73. Проаналізовано діяльність Бориса Грінченка в розвитку української етнографії та культури в чернігівський період. Аакцентовано на його роботі зі збору та публікації автентичних зразків народної творчості, розбудові українського видавництва, збереженні й популяризації української спадщини та ідентичності. Встановлено, що активна робота Б. Грінченка зі збору й публікації автентичних зразків народної творчості, налагодження українського видавництва та опрацювання матеріалів у Музеї Тарновського сприяли поширенню національної свідомості, зміцненню й утвердженню культурної ідентичності. Текст:

<https://journals.urau.ua/visnyknakkkim/article/view/322805>

67. Розпочнеться 5 міжнародний марафон про українську культуру в Вікіпедії [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2025. – 8 квіт. – Електрон. дані. Подано інформацію, що з 14 квітня по 16 травня триватиме «Місяць культурної дипломатії України у Вікіпедії» — щорічна інформаційна кампанія, що об'єднує людей з усього світу довкола української культури. Ініціатива УІ, Міністерства закордонних справ (МЗС) та ГО

«Вікімедіа Україна» має на меті розширити присутність України у глобальному інформаційному просторі. «З 2021 року “Місяць культурної дипломатії” об’єднує авторів і авторок, які розповідають світові про Україну, її історію та культурну спадщину. В умовах повномасштабної війни такі ініціативи — це частина нашого інформаційного фронту», — зазначила заступниця міністра закордонних справ Мар’яна Беца. Одна з ключових тем кампанії — деколонізація української культури. Проєкт акцентує увагу на відновленні голосу України в глобальному контексті, де десятиліттями панувала російська версія історії. Текст: <https://chytomo.com/rozpochnetsia-5-mizhnarodnyj-marafon-pro-ukrainsku-kulturu-u-vikipedii/>

68. Сабадаш Ю. Традиції ювелірного мистецтва Київської Русі (на прикладі скарбів X – XIII ст. з Рівненщини) [Електронний ресурс] / Юлія Сабадаш // Вісн. держ. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 4. – С. 179-183. Висвітлено особливості розвитку ювелірного мистецтва в Київській Русі на прикладі унікальних знахідок 1971 р. та 1975 р. Торговицького і Дорогобужького скарбів X – XIII ст. на Рівненщині. Вказано, що розвиток ювелірного мистецтва в Київській Русі значною мірою ілюструють знахідки скарбів, до складу яких входили жіночі та чоловічі прикраси – вироби із дорогоцінних металів. Серед унікальних пам’яток цього типу, виявлених за останні 40 років в Україні на землях Південно-Західної Русі (сучасна територія західних областей України) виділяються два скарби давньоруських речей з Рівненщини: випадково знайдений учнями Торговицької середньої школи Млинівського району 25.03.1971 і переданий до Рівненського краєзнавчого музею; відкритий в 1975 р. у житлі 3-А XIII ст. під час археологічного дослідження городища літописного м. Дорогобуж у с. Дорогобуж Гощанського району археологічною експедицією Рівненського краєзнавчого музею. Текст: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/322870>

69. Садовенко С. Туристичні дестинації України як домінантні складові матеріальної й духовної культури в сучасних соціально-культурних умовах [Електронний ресурс] / Світлана Садовенко // Вісн. держ. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 4. – С. 31-38. *Зазначено, що туристичні дестинації України як домінантні складові матеріальної й духовної культури мають значний потенціал для збереження національної ідентичності, розвитку культурного туризму та економічного зростання регіонів. Для реалізації цього потенціалу необхідний комплексний підхід, який має включати інвестиції в інфраструктуру, розвиток культурних і природних ресурсів, просування туристичних продуктів та ефективне управління туристичними потоками. Застосування інноваційних підходів щодо туристичних дестинацій, співпраця між державними органами, місцевими громадами та приватним сектором сприятиме створенню унікального і привабливого туристичного досвіду, який відповідатиме потребам і очікуванням туристів з усього світу, матиме вплив на збереження національної ідентичності та економічного зростання регіонів України у сучасних соціально-культурних умовах.* Текст: <https://journals.urau.ua/visnyknakkkim/article/view/322798>

70. Сенченко Н. Документальна спадщина Києво-Печерської лаври у цифровому просторі [Електронний ресурс] / Наталія Сенченко // Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 1. – С. 16-23. *Проаналізовано сучасні підходи до збереження документальної спадщини Києво-Печерської лаври в цифровому форматі, зокрема в контексті оцифровування архівних матеріалів і забезпечення їх доступності. Розглянуто проблеми вибору технологій, зберігання та захисту інформації в умовах швидкої еволюції цифрових платформ. Визначено технічні вимоги та ключові аспекти оцифровування документів, зокрема процеси сканування, контролю якості та управління цифровими колекціями. Увагу приділено правовим аспектам, бюджетуванню, плануванню людських ресурсів і розробленню вебінтерфейсів, потрібних для ефективного збереження та доступу до*

документальної спадщини Києво-Печерської лаври. Текст:
<http://visnyk.ukrbook.net/article/view/322827>

71. Сковородинівський путівник українськими маєтками / [А. Парамонов ; за ред. О. Герій]. – Харків : Раритети України, 2024. – 174, [1] с. : іл. – (Сковородинівський путівник українськими маєтками). – Кн. містить QR-коди. **Шифр зберігання в Бібліотеці: B84354** Це видання є частиною проекту «Сковородинівський путівник українськими маєтками», реалізованого за підтримки Українського культурного фонду. Разом із інтерактивною картою, що є у вільному доступі в мережі Інтернет і доступна за QR-кодом на обкладинці, воно розповідає про маєтки (Іванівка, Кадниця), в яких перебував український філософ Григорій Сковорода в останні роки свого життя, і про родини, з якими перетинались його життєві стежки по Слобожанщині та зберігалась пам'ять про нього (Ковалевських, Каразіних, Земборських, Кузіних, Жилінських, Крінерів). На основі експедицій у села та містечка вздовж старого Муравського шляху, архітектурних обмірів та ретельних архівних досліджень команда проекту, розкриває невідомі раніше факти з історії маєтків, життя родин їх власників і пропонують сім захопливих туристичних маршрутів місцями, якими колись подорожував Григорій Сковорода.

72. Суд постановив демонтувати незаконну забудову в історичному центрі Києва: деталі [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 31 берез. - Електрон. дані. Зазначено, що у справі № 910/14574/24 Господарський суд міста Києва 27.03.2025 ухвалив рішення щодо спірної земельної ділянки площею 0,1479 га, яка знаходиться в зоні регулювання забудови пам'ятки ландшафту та історії місцевого значення. Ділянка входить до території Центрального ботанічного саду та заповідних лісопарків, тому будь-яке будівництво на ній порушує чинне законодавство України. Суд зобов'язав відповідача повернути земельну ділянку територіальній громаді Києва, привести її у придатний для використання стан через знесення самочинно збудованої нежитлової будівлі. Рішення суду

спрямоване на захист інтересів громади та охорону об'єкта культурної спадщини від неправомірного використання земельної ділянки. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/sud-postanoviv-demontuvati-nezakonnu-zabudovu-v-istorichnomu-centri-kieva-detali.html>

73. Суд ухвалив рішення передати у комунальну власність «Палац» у Вінницькій області [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 29 берез. – Електрон. дані. Зазначено, що Могилів-Подільська окружна прокуратура встановила факт безхазяйності нерухомого майна, розташованого на території Вендичанської селищної громади, а саме – пам'ятки архітектури національного значення. Йдеться про об'єкт «Палац» кінця XVIII ст. в селі Серебринці площею майже 1,3 тис. кв. м та вартістю понад 63 млн грн. Від 1979 р. він перебуває під охороною держави як пам'ятка архітектури. Оскільки відсутність власника будівлі такого статусу загрожує її збереженню як об'єкта культурної спадщини, створює загрозу пошкодження чи знищення, прокуратура звернулася до суду з вимогою про передачу у комунальну власність зазначеного нерухомого майна. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/sud-uhvaliv-rishennya-peredati-u-komunalnu-vlasnist-palac-u-vinnickiy-oblasti.html>

74. Ткач Ю. Культурна спадщина в Україні: ініціативи щодо збереження та оптимізації захисту [Електронний ресурс] / Юлія Трач // Питання культурології : зб. наук. пр. – 2025. – № 45. – С. 194-209. *Мета статті — виявити ініціативи різного характеру на рівні держави, фахової спільноти, активістів щодо культурної спадщини України в умовах російської збройної агресії. Висвітлено ініціативи міжнародних організацій, громадськості та представників сфери культури щодо збереження та оптимізації захисту культурної спадщини в Україні в умовах війни. Звернено увагу на дослідження фахівців, які, зокрема, акцентують на необхідності розробок, спрямованих на відновлення об'єкта архітектури після ураження різними типами зброї. Розглянуто міжнародні заходи (конференції, форуми), ухвалені резолюції, рекомендації, декларації щодо культурної спадщини в*

Україні, співпрацю з міжнародними організаціями, освітні ініціативи, результати секторальних аналізів і звітів, документаційні ініціативи за підтримки українських і закордонних організацій. Наголошено, що збереження культурної спадщини України в умовах російської збройної агресії є критично важливим завданням, яке потребує комплексного підходу та залучення різних рівнів управління — від державних органів до міжнародних інституцій і громадянського суспільства. Зазначено, що Україна активно інтегрує міжнародні ініціативи та юридичні механізми для посилення захисту своєї культурної спадщини. Текст: <http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/325054/315120>

75. Точицький у Варшаві обговорив із європейськими колегами підтримку українських митців та книговидання [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 8 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що міністр культури та стратегічних комунікацій Микола Точицький у Варшаві провів із європейськими партнерами низку двосторонніх зустрічей, де обговорив міжнародну підтримку культурного сектора України. Сторони розглядали питання посилення захисту української культурної спадщини під час російської агресії, підтримки українських митців і книговидання. Обговорили також спільні проєкти в контексті популяризації української культури у світі, зокрема організацію показу на європейських виставкових майданчиках колекцій українських музеїв, насамперед тих, що постраждали від російської агресії. Окрему увагу приділили обміну досвідом між професійними спільнотами, зокрема реставраторами. Сторони позитивно оцінили динаміку європейської інтеграції України, зокрема прогрес в адаптації законодавства до норм ЄС у сфері культури. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3979942-tocickij-u-varsavi-obgovoriv-iz-evropejskimi-kolegami-pidtrimku-ukrainskih-mitciv-ta-knigovidanna.html>

76. Традиція Святвечора та Різдва : до культурної спадщини додали шість елементів [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 26 берез. – Електрон. дані. Зазначено, що Міністерство культури та

стратегічних комунікацій (МКСК) додало до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України шість нових елементів: традицію, знання та уміння, пов'язані із сокальською сорочкою; традицію Святого вечора та Різдва в Україні; традицію відзначення Святого вечора в Україні; традицію Святого вечора на Буковині; традицію випасання худоби на буковинських полонинах та бессарабських стигнах Чернівецької області; культурні звичаї та способи самовираження, пов'язані з обрядовим хлібом Надазовських греків (Псатир). У МКСК зазначили, що відтепер місцеві громади мають вжити заходів щодо врахування рекомендацій та пропозицій Експертної ради з питань нематеріальної культурної спадщини при МКСК про охорону елементів нематеріальної культурної спадщини. Текст: https://risu.ua/tradiciya-svyatvechora-ta-rizdva--do-kulturnoyi-spadshchini-dodali-shist-elementiv_n155041

77. Тупісь С. П. Стратегія збереження об'єктів природно-заповідного фонду у контексті міського планування / Степан Павлович Тупісь ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів : Растр-7, 2024. – 223 с. : іл., табл. *Шифр зберігання в Бібліотеці: Б374832*
Монографію присвячено питанням збереження та ефективного використання об'єктів природно-заповідного фонду міста. Проаналізовано законодавчо-нормативну базу щодо природоохоронних об'єктів України у порівнянні з європейськими країнами. Наведено порівняльний аналіз об'єктів природно-заповідного фонду на прикладі 33 міст, зокрема, розглянуто їх кількісні та топологічні характеристики. Розкрито особливості функціонування природних і штучних об'єктів природно-заповідного фонду в умовах м. Львів. Надано рекомендації щодо регулювання природно-заповідного фонду для мінімізації антропогенного впливу на природні території міста.

78. Туровська Л. Еволюція технологічних методів переформатування друкованих видань у контексті збереження бібліотечних фондів [Електронний ресурс] / Леся Туровська, Вікторія Вовк

// Вісн. Кн. палати. – 2025. – № 2. – С. 23-30. *Йдеться про бібліотечні друковані видання як складову частину національної наукової та культурної спадщини. Мета дослідження — простежити зміни, які історично відбувалися в технології конвертації бібліотечних друкованих видань; визначити перспективи процесу переформатування паперових документів. Зокрема: ґрунтовніше дослідити інформаційно-пошукові можливості оцифровування друкованих документів і визначити подальші шляхи збереження бібліотечних фондів відповідно до Стратегії захисту документальної спадщини.* Текст: <http://visnyk.ukrbook.net/article/view/324525>

79. У Вільнюсі учасники міжнародного проєкту обговорили захист і відновлення культурної спадщини України [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 11 квіт. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що у Вільнюсі учасники міжнародного європейського культурного проєкту "UREHERIT. Архітектори для спадщини в Україні: відтворення ідентичності та пам'яті" обговорили спільні зусилля із захисту і відновлення об'єктів культурної спадщини України. Зазначено, що 11 квітня відбулася третя міжнародна конференція у межах проєкту, організована спільно з Асоціацією архітекторів Литви. Цьогорічна тема заходу — "Відновлення України: Спадщина — це дім". Учасники розглянули низку важливих тем зі збереження, відновлення та адаптації культурної спадщини, зокрема щодо оцінки й захисту спадщини, пошкодженої війною, залучення громадськості і розширення їхніх прав і можливостей у збереженні й адаптації спадщини, архітектурних конкурсів як інструменту для змістовного і сталого відновлення спадщини.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3981166-u-vilnusi-ucasniki-miznarodnogo-proektu-obgovorili-zahist-i-vidnovlenna-kulturnoi-spadsini-ukraini.html>

80. У Дрогобичі триває процес комплексного брендування храму Святого Юра [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 15 берез. – Електрон. дані. *Зазначено, що у Дрогобичі розташована історична*

сакральна пам'ятка – Церква Святого Юра, яка є частиною світової спадщини ЮНЕСКО. Будівля вважається одним із найстаріших прикладів дерев'яної архітектури на території Галичини та всієї України, датуючись XV ст. Ця пам'ятка архітектури відзначається неперевершеними розписами на внутрішніх стінах. Цього року, після завершення чотирирічної реставрації, до храму повернеться стародавній іконостас, створений у 1658 - 1667 рр. Він складається з 49 елементів і п'яти ярусів, що підкреслює його культурну цінність. Вказано, що Дрогобич готується до урочистого освячення оновленої церкви Святого Юра. Одночасно проводиться комплексне брендуння храму як важливого культурного та туристичного об'єкта міста. Текст: https://risu.ua/u-drogobichi-trivaye-proces-kompleksnogo-brenduvannya-hramu-svyatogo-yura_n154800#goog_rewarded

81. У Києві відкрилася виставка до 105-річчя театру імені Франка [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 26 берез. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Національний академічний драматичний театр ім. Івана Франка святкування свого чергового ювілею розпочав відкриттям виставки «105 років – 105 вистав». В експозиції представлено рідкісні фотографії, театральні афіші, оригінальні ескізи костюмів, елементи декорацій та реквізиту. Художник-сценограф Анна Духовична розповіла «Укрінформу», що цією виставкою франківці намагалися представити славу історію свого театру та створити атмосферу гри. Відвідувачі мають змогу побачити афіші та світлини дуже поважного віку. Є фото 1918 року, де грають Гнат Юра та Лесь Курбас. А на фото сучасної вистави «Безталанна» - актор Захар Нечипор – захисник України. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3974930-u-kievi-vidkrilasa-vistavka-do-105ricca-teatru-imeni-franka.html>

82. У Києві оцифрували документи Софійського собору та всього національного заповідника “Софія Київська” [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 15 берез. – Електрон. дані. Повідомлено, що в Києві завершили важливий етап у справі збереження історичної спадщини

України – оцифрування документів Софійського собору та всього національного заповідника «Софія Київська». Цей проєкт покликаний зберегти унікальні архіви минулого століття для науки та подальшої реставрації. «...В умовах повномасштабного вторгнення росії в Україну кожна історична будівля, кожна пам'ятка архітектури перебувають під загрозою руйнування. Софійський собор, що є об'єктом Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, разом з іншими спорудами заповідника представляє не лише національну, а й світову цінність. Втрата таких об'єктів або їх пошкодження може призвести до непоправних збитків для культурної спадщини людства», – зауважив директор департаменту комунальної власності Києва Андрій Гудзь. Оцифрування архівних документів дозволяє зберегти в цифровому форматі найважливіші дані про стан пам'ятників, їх архітектурні особливості, схеми реставрації та інші характеристики. У разі пошкодження споруд ці матеріали стануть основою для їх відновлення, забезпечуючи точність відтворення первісного вигляду історичних будівель.

Текст: https://risu.ua/u-kiyevi-ocifruvali-dokumenti-sofijskogo-soboru-ta-vsogo-nacionalnogo-zapovidnika-sofiya-kiyivska_n154795

83. У Львові презентують книгу про Латинський кафедральний собор [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 7 квіт. – Електрон. дані. Подано інформацію, що польській інститут “Полоніка”, який займається реставрацією об'єктів у Львові, видав книгу про Латинський кафедральний собор. Вказано, що 14 квітня у Центрі міської історії відбудеться презентація книги “Стародавні теслярські конструкції Латинського кафедрального собору Успіння Пресвятої Діви Марії у Львові”. Її автором є архітектурний консерватор Мацей Вархол. Багаторічні дослідження дерев'яних конструкцій XVI ст., які підтримують дах собору, знайшли своє місце у праці, яку видав Національний інститут польської культурної спадщини за кордоном “Полоніка”. Як зазначають організатори, книга видана двома мовами: польською та українською. Вона є збіркою технічної інформації про окремі фрагменти конструкції даху Латинської

катедри, також у ній подано історію створення храму. Детально окреслено окремі технічні рішення та час будівництва окремих частин споруди. Текст: https://risu.ua/u-lvovi-prezentuyut-knigu-pro-latinskij-katedralnij-sobor_n155277

84. У Луцьку презентували факсиміле середньовічного Дубенського Євангелія [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2025. – 14 квіт. – Електрон. дані. Під час урочистого заходу у Волинській православній богословській академії 12 квітня відбулося представлення факсимільного видання видатної пам'ятки. Дубенське Євангеліє – одна з небагатьох середньовічних рукописних книг Волині, що збереглися до наших днів. У ньому, крім канонічного тексту, містяться унікальні записи про історію створення, відомості про інші манускрипти монастиря Чесного хреста, а також свідчення релігійного, культурного та суспільного життя Волині XVI ст. Оригінал цієї пам'ятки, що є ровесником Пересопницького Євангелія, нині перебуває в московії. Зауважено, що видання побачило світ завдяки співпраці Державного історико-культурного заповідника м. Дубна та київського видавництва «Горобець» у межах культурного проєкту «Повертаємо в Україну культурну спадщину», що реалізується за підтримки благодійників. Представники видавництва подарували бібліотеці академії цей та інші фоліанти зі свого доробку. Текст: https://risu.ua/u-lucku-prezentovali-faksimile-serednovichnogo-dubenskogo-yevangeliya_n155433

85. У Мін'юсті пояснили, як зберігаються зброя, гроші, коштовності у спадщині [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 7 квіт. – Електрон. дані. За інформацією Міністерства юстиції України, відповідно до ст. 1283 Цивільного кодексу України (ЦК України) охорона спадкового майна здійснюється в інтересах спадкоємців, відказоодержувачів і кредиторів спадкодавця з метою збереження його до прийняття спадщини спадкоємцями або набрання законної сили рішенням суду про визнання спадщини відумерлою. Нотаріус або в сільських населених пунктах – уповноважена на це посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування (ОМС) за місцем відкриття спадщини за заявою

спадкоємців або за повідомленням підприємств, установ, організацій, громадян, або на підставі рішення суду про оголошення фізичної особи померлою чи за своєю власною ініціативою вживає заходи до охорони спадкового майна. Пояснено, як зберігається зброя, гроші, коштовності у спадщині. Зокрема, при виявленні у складі спадкового майна об'єктів, які перебувають на державному обліку як пам'ятки історії і культури, нотаріус повідомляє про це відповідні органи охорони пам'яток історії та культури.

Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/u-minyusti-poyasnili-yak-zberigayutsya-zbroya-groshi-koshtovnosti-u-spadshchini.html>

86. Українська делегація представила у Ташкенті виставку «Українська культурна спадщина та ідентичність: захист культури та релігійних свобод» [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2025. – 10 квіт. [№ 322]. – Електрон. дані. *Повідомлено, що захід відбувся у межах засідання 150-ої Асамблеї Міжпарламентського союзу за підтримки офісу Кримської платформи. Акцентовано увагу, що представлені об'єкти відображають характерні риси кримськотатарської ідентичності — повагу до ремесла, зв'язок із релігією, родинними традиціями, а також прагнення зберегти спадщину попри історичні зміни та виклики. Виставка підкреслює важливість збереження цієї культури як невід'ємної частини багатонаціональної мозаїки України. Перший заступник Голови ВР України О. Корнієнко наголосив, що незалежно від місця народження, віри та будь-яких інших ознак, ми всі — українці, на яких напала РФ. Перша атака РФ відбулася у 2014 р. саме на Крим. Саме з незаконної анексії розпочалася війна. Він висловив переконання, що агресор не має жодного права знищувати культурну спадщину України та зазіхати на ідентичність цілого народу.*

Текст: <https://www.golos.com.ua/article/383317>

87. Уряд затвердив новий правопис кримськотатарської мови, заснований на латинській графіці [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2025. – 6 квіт. – Електрон. дані. *Зазначено, що Кабінет Міністрів*

України (КМ України) ухвалив рішення про затвердження нового правопису кримськотатарської мови. Про це повідомили у представництві Президента України в автономній республіці Крим. Робота над документом тривала з 2023 р. Новий правопис побудовано на алфавіті, який базується на латинській графіці. Цей підхід відповідає як сучасним мовним тенденціям, так і історичній традиції кримськотатарської мови. Таким чином, відбувається повернення до латинки як до елементу культурної спадщини та інструменту мовної модернізації. У затвердженому документі містяться правила написання кримськотатарською мовою, рекомендації щодо викладання, а також вказівки щодо використання правопису у сфері медіа, літератури та топоніміки. Текст: <https://chytomo.com/uriad-zatverdyy-novyj-pravopys-krymskotatarskoi-movy-zasnovanyj-na-latynskij-hrafiti/>

88. Фединський Ю. «Змінити президента американці можуть і без імпічменту», — відомий український кобзар американського походження Юрко Фединський [Електронний ресурс] / Юрій Фединський ; спілкувалась Ганна Волкова // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2025. – 27 берез. — Електрон. дані. «Факти» поспілкувались із українським кобзарем американського походження Юрієм Фединським, який нині разом із дружиною та п'ятьма дітьми знаходиться у США з гастрольним туром. Зазначено, що доля привела його у село Крячківку, що під Пирятином на Полтавщині, де він відкрив майстерню з виготовлення старовинних струнних інструментів. Також він започаткував міжнародний фестиваль автентичної української культури «Древо роду кобзарського». Вказано, що завдяки йому Крячківка стала центром відродження українського кобзарства. Кобзар поділився своїми враженнями від «Америки Трампа». Текст: <https://fakty.ua/452130-smenit-prezidenta-amerikancy-mogut-i-bez-impichmenta---izvestnyj-ukrainskij-kobzar-amerikanskogo-proishozhdeniya-yurko-fedinskij>

89. Філіна Т. Місце регіонального туризму у формуванні національної ідентичності українців [Електронний ресурс] / Тетяна Філіна

// Вісн. держ. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 4. – С. 80-85. Зазначено, що з початком російсько-української війни процеси національної ідентифікації загострилися, а культурні продукти, що знайомлять з історією української держави, звичаями і традиціями регіонів України, набули значної популярності. Активні бойові дії вплинули на процес надання і споживання культурних послуг, у деяких регіонах зупинивши його повністю. Втім, туристична індустрія продовжує розвиватися, адаптуючись до викликів воєнного часу. Вказано, що для відновлення туристичних маршрутів і створення нових у повоєнний період необхідно розробляти стратегії, які б враховували культурний потенціал та виклики повоєнної відбудови регіонів. Не менш важливим є залучення інвестицій у розвиток регіонального туризму, збереження регіональної культурної спадщини, наукове дослідження історії та культури територіальних громад. Подібні заходи позитивно вплинуть на економічний розвиток, зміцнюючи національну єдність, виховуючи патріотизм, формуючи національну ідентичність українців.

Текст:

<https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/322809>

90. Хромова І. К. Монетна справа на території Середнього та Нижнього Подніпров'я й Південного Побужжя (друга половина XIV – перша чверть XV ст.) / Ірина Хромова ; [відп. ред.: В. Томозов]. — Київ : Ін-т історії України НАН України, 2024. — 180, [1] с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б375078** У монографії на основі аналізу нумізматичного матеріалу та наукової літератури висвітлено процес становлення й розвитку монетної справи на землях Середнього, Нижнього Подніпров'я й Південного Побужжя у другій половині XIV - першій чверті XV ст. Зазначено, що удільне князівське карбування – один із найбільш досліджених аспектів історії розвитку монетної справи на українських землях.

91. Черкес Б. Архітектурно-містобудівний контекст фізичного виміру міської ідентичності [Електронний ресурс] / Богдан Черкес, Юлія Ідак, Ярослав Ракочий // Архітектур. дослідж. / Нац. ун-т. «Львів.

політехніка». – 2024. – Т. 10, № 2. – С. 86-99. Зазначено, що в сучасних умовах міська ідентичність є важливим аспектом розвитку міст. Переконливим є її вплив під час прийняття рішень щодо збереження культурної спадщини, зміцнення соціальної згуртованості та стимулювання економічного розвитку. Для цієї тріади архітектурно-містобудівне проектування є основою формування та відображення унікального характеру і цінності міста. Мета дослідження - аналіз архітектурних і містобудівних детермінант як ключових багатовимірних компонентів у формуванні та підтримці міської ідентичності. Здійснено порівняльний аналіз аналогічних об'єктів світового та українського масштабу: міста Пальманова (Італія) та Жовква (Україна); архітектурно-містобудівні ансамблі – Батський цирк (Бат, Англія) та Стометрівка (Івано-Франківськ, Україна), Емпайр-Стейт-Білдінг (Нью-Йорк, США) і Львівська Національна Опера (Львів, Україна). Визначено, що аргументи збереження пам'ятних місць у сформованому міському середовищі є недостатніми та потребують конкретизації на рівні його фізичних проявів. Текст: <https://arch-studies.com.ua/web/uploads/pdf/Architectural%20Studies,%20Vol%2010,%20No%202,%202024-86-99.pdf>

92. Черненко Ю. Правові аспекти використання, експозиції та оцифрування культурної спадщини України [Електронний ресурс] / Юлія Черненко // Питання культурології : зб. наук. пр. – 2025. – № 45. – С. 210-220. Обґрунтовано важливість дотримання майнових і немайнових прав авторів і правовласників творів, акцентовано на детальному огляді правових винятків щодо використання, експозиції та оцифрування культурної спадщини відповідно до українського законодавства. Подано перелік необхідних документів при оцифруванні, якщо до цього процесу залучаються сторонні організації або фахівці. Зауважено, що реалізація правових норм і винятків забезпечить відповідність діяльності закладів культури чинному законодавству та підвищить рівень правової свідомості серед працівників цих установ у сфері охорони інтелектуальної власності, що дасть змогу

забезпечити легальне використання сучасних творів, оптимізувати процеси збереження, популяризації та доступу до культурної спадщини. Текст: <http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/325056/315121>

93. Шишлюк Є. Львівська готика XIV – XV століть: формування локального варіанту сакральної архітектури на східних теренах Європи [Електронний ресурс] / Євгеній Шишлюк, Наталія Брей // Вісн. держ. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв України. – 2024. – № 4. – С. 226-230. *Мета роботи – дослідити особливості формування та розвитку готичної архітектури Львова XIV – XV ст. як унікального локального варіанта сакрального будівництва на східних теренах Європи, що сформувався на перетині західноєвропейських і місцевих будівельних традицій. Проаналізовано конструктивні, стильові та декоративні особливості готичних храмів Львова, зокрема Латинського кафедрального собору та Вірменського собору, з акцентуванням на специфіці використання будівельних матеріалів, конструктивних рішень та декоративного оздоблення. Зауважено, що архітектурна школа готичного Львова створила унікальний стиль, що згодом поширився територією Галичини та суміжних земель, демонструючи вдалий приклад адаптації західноєвропейських архітектурних форм до місцевих умов і потреб.* Текст: <https://journals.urau.ua/visnyknakkkim/article/view/322882>

94. ЮНЕСКО і Євросоюз запустили проєкт збереження єврейської документальної спадщини в Україні [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 18 берез. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що ЮНЕСКО та Європейський Союз (ЄС) офіційно запустили проєкт зі збереження єврейської документальної спадщини в Україні. Презентація проєкту відбулась у Києві. Організатори зазначили, що його метою є збереження та забезпечення доступу до культурної та документальної спадщини єврейської громади в Україні, сприяння визнанню її цінного внеску в розмаїття України, міжкультурному діалогу. Проєкт спрямований на розвиток українських архівів і полегшення доступу до*

документів, зокрема за допомогою оцифрування. Він триватиме 24 місяці та зосередиться на Києві, Одесі та Дніпрі. ЮНЕСКО в Україні за фінансування ЄС працюватиме над збереженням та оцифруванням єврейської документальної спадщини в 10 інституціях пам'яті, реставрацією документів, надаватиме відповідне обладнання. Міжнародна організація навчатиме українських фахівців зі збереження і підтримуватиме відповідні дослідження, фінансуватиме мистецькі проєкти і мультимедійні заходи. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3971975-unesko-i-evrosouz-zapustili-proekt-zberezenna-evrejskoi-dokumentalnoi-spadsini-v-ukraini.html>

95. ЮНЕСКО у липні розгляне питання збереження трьох об'єктів всесвітньої спадщини в Україні [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 20 берез. – Електрон. дані. За повідомленням Міністерства культури та стратегічних комунікацій (МКСК), у Парижі на 47-му засіданні Комітету всесвітньої спадщини, яке відбудеться у липні, 2025 р., розглянуть питання збереження трьох об'єктів всесвітньої спадщини в Києві, Львові та Одесі. Заступник МКСК Сергій Беляєв у межах свого візиту до Парижа провів зустріч із директором Центру всесвітньої спадщини ЮНЕСКО Лазаре Елундо Ассомо. Сторони обговорили питання збереження об'єктів всесвітньої спадщини в Україні. Представники ЮНЕСКО зазначили, що одним із ключових завдань для забезпечення охорони об'єкта всесвітньої спадщини в Одесі є створення ефективного органа управління. Також обговорено можливості організації стажування для студентів реставраційних спеціальностей за сприяння ЮНЕСКО з метою післявоєнного відновлення пам'яток культури України. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3972685-unesko-u-lipni-rozglane-pitanna-zberezenna-troh-obektiv-vsesvitnoi-spadsini-v-ukraini.html>

96. Ярмчук В. В. Етнографічна діяльність Юрія Шумовського / Валентина Ярмчук ; [наук. ред. С. П. Павлюк] ; НАН України, Ін-т народознавства. — Київ : Наук. думка, 2024. — 193, [1] с., [8] арк. іл. : іл. —

(Проект "Наукова книга. Молоді вчені"). **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б375084** У монографії комплексно досліджено етнографічну діяльність Юрія Шумовського (1908 - 2003). З'ясовано зміст етнографічної діяльності уродженця Мирогощі спочатку на Волині, а після міграції за кордон у Західній Африці. Схарактеризовано народознавчі роботи дослідника. Комплексно проаналізовано спогади Ю. Шумовського «Зруйноване гніздо, чи Історія однієї священницької родини на Волині» і прорецензовано працю «По слідах давноминулого Африки». Констатовано, що Ю. Шумовський спричинився до розвитку історичного краєзнавства на Волині, став організатором музеєзнавчої справи на Рівненщині, увійшов у світову науку як перший український учений - дослідник Західної Африки, що заснував Національний музей у м. Бамако і зібрав вагомий етнографічний матеріал про народну культуру африканських племен.

**Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.

16.04. 2025 р.